

Отворете
ги прозорците

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
за работата во 2012 година

Скопје, февруари 2013 година

СОДРЖИНА

ВИЗИЈА И МИСИЈА	2
СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ.....	2
ПРАВЕН СТАТУС	2
ОРГАНИ.....	2
ИЗВРШНО РЕЗИМЕ.....	3
1. ЦЕНТАР ЗА АСИСТИВНА ТЕХНОЛОГИЈА	4
1.1. Процена на потребите за користење асистивна технологија	4
1.2. Индивидуална работа со корисници.....	4
1.3. Советодавна работа	5
1.4. Предизвици и научени лекции	6
2. ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ	7
2.1. Проект за е-пристапно образование	7
2.2. Превод и адаптација на асистивна технологија за лицата со попреченост во Македонија	9
2.3. Порака: Отворете ги прозорците кон општина без дискриминација.....	9
2.4. Get online week	10
2.5. Поблиску до инклузија	10
2.6. Поддршка на Центарот за асистивна технологија	10
2.7. Предизвици и научени лекции	11
3. СОРАБОТКА, ОДНОСИ СО ЈАВНОСТ И ОДРЖЛИВОСТ.....	12
3.1. Соработка.....	12
3.2. Односи со јавност.....	13
3.3. Одржливост	15
4. ОРГАНИЗАЦИЈА.....	17
4.1. Стратегија, управување и раководење	17
4.2. Извршна канцеларија	17
4.3. Системи и процедури	18
4.4. Планирање, известување, набљудување и оценка	18
5. ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ.....	19
6. ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ.....	21

ВИЗИЈА И МИСИЈА

„Отворете ги прозорците“ (ОП) се води од визијата за свет кадешто технологијата им овозможува на сите целосно да ги искористат своите способности.

За исполнување на визијата, ОП е посветен на мисијата да го овозможи и олесни пристапот до информатичката технологија (ИТ), со цел да се зголемат еднаквите можности за лицата со попреченост.

Водечки принцип во работата на ОП е верувањето дека користењето и подобрувањето на новите технологии ќе ги отстрани постоечките бариери без да создава нови и дека информацијата и знаењето треба да бидат достапни за сите.

СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ

Клучните стратешки цели на ОП се:

- вклучување на лицата со попреченост во социјалниот живот преку пристап до ИТ,
- промовирање на ИТ за лицата со попреченост,
- олеснување на пристапноста на ИТ за лицата со попреченост.

ПРАВЕН СТАТУС

Здружението „Отворете ги прозорците“ за прв пат е запишано во Регистарот на здруженија на граѓани и фондации во Основен суд Скопје 1-Скопје под рег. број 2030 со решение бр. 146/05 од 21.09.2005 година. Во Централниот регистер на РМ е евидентиран на 24.08.2005 година. Матичен број: 4878256. Единствен даночен број: 4030994180119. Пререгистрација на Здружението согласно новиот Закон за здруженија и фондации е извршена во Централниот регистер на РМ на 06.04.2012 година.

ОРГАНИ

Собрание

Лидија Дојчиновска Крстевска, претседател	Златко Бошковиќ
Билјана Маневска	Африм Илјази
Тони Бачваровски	Адријана Прокопенко
Анета Нолева	Елена Петрова
Илчо Колешески	Арменд Рашити
Наташа Чичевска Јовановска	Оливера Савеска
Ирена Бојмалиева	Ивица Симјановски

Управен одбор

Лидија Дојчиновска Крстевска, претседател	Златко Бошковиќ
Билјана Маневска	Африм Илјази
Тони Бачваровски	

Извршна канцеларија

Владимир Лазовски, извршен директор	Радмила Стојковска Алексова
Магдалена Димкова Велевска	Олга Самарџиќ Јанкова
Габриела Алексова	Маргарита Гулевска
Марија Велиновска	Александра Спасовска

ИЗВРШНО РЕЗИМЕ

Во текот на 2012 година продолжи успешното работење на „Отворете ги прозорците“:

Како сервисна служба, организацијата го зголеми бројот на корисници со различен тип на попреченост и на различна возраст за околу 20%. Со неколкумина корисници беа направени одредени промени во поглед на динамиката на работата и следењето на постигнувањата. Овие промени беа првичните чекори во насока на поголема индивидуализација на услугите, што ќе продолжи во текот на наредната година.

Во делот на проектното портфолио, фокусот остана на образованието. Продолжи спроведувањето на Проектот за е-пристапно образование финансиран од УСАИД („Еднаков пристап за еднакви можности“). Беа спроведени сите предвидени активности и од истиот донатор беа обезбедени дополнителни средства за продолжување и проширување на активностите до јуни 2014 година. Со новите средства ќе се зголеми бројот на училишта кои користат асистивна технологија во наставата од 21 на 30, помеѓу кои за првпат ќе бидат вклучени и едно или две средни училишта.

Неколкугодишната соработка со Диаконие Австрија резултира со финансиска поддршка на здружението за локализирање и превод на две постоечки едукативни игри за деца со и без попреченост. Кон крајот на годината, во соработка со донаторот, беше одлучено игрите освен на македонски да бидат достапни и на албански јазик.

Беа спроведени и неколку помали проектни иницијативи.

Надвор од трите одобрени барања за средства (од страна на УСАИД и од други два донатори), „Отворете ги прозорците“ изготви уште шест апликации, од кои две беа одбиени, а разгледувањето на четири беше сеште во тек на крајот од годината. Дополнително, здружението се пријави за две меѓународни награди кои се сеуште во фаза на разгледување.

Со тоа, иако беа направени првите позначајни чекори, организацијата сепак останува високо зависна од само еден донатор – УСАИД.

На организациски план, тимот беше зајакнат со двајца нови дефектолози на скратено работно време. Здружението направи пререгистрација и измени на Статутот според Законот за здруженија и фондации од 2010 година. Иако планирано, здружението не успеа да ја изготви среднорочната стратегија и не спроведе други измени на внатрешните процедури и системи, со исклучок на изготвување на нови описи на дел од работните позиции.

„Отворете ги прозорците“ стана членка на европската мрежа Telecentre Europe, притоа продолжувајќи го активното учество во мрежата Европска асоцијација на сервисни служби за лица со попреченост (ЕАСПД).

Здружението имаше солидна застапеност во медиумите, главно врзана со организирањето настани на високо ниво во рамките на Проектот за е-пристапно образование. Веб-страницата беше редовно ажурирана и беа издадени четирите планирани броеви на организацискиот информатор „Поглед одвнатре“. Организацијата беше активна и на социјалната мрежа Facebook.

Вработените и претседателката на здружението имаа можност да учествуваат на настани за стручно усовршување, вклучувајќи и неколку од меѓународен карактер.

„Отворете ги прозорците“ оствари успешна соработка со актери од јавниот, бизнис и граѓанскиот сектор.

1. ЦЕНТАР ЗА АСИСТИВНА ТЕХНОЛОГИЈА

Центарот за асистивна технологија е сервисната служба на „Отворете ги прозорците“ и нуди три видови услуги:

- процена на потребите за користење асистивна технологија;
- индивидуална работа со корисници;
- советодавна работа.

Услугите во Центарот ги обезбедува професионален тим од дефектолози и информатичар. Кон крајот на 2012 година, тимот се зголеми со двајца нови едукатори (дефектолози) ангажирани со половина работно време.

Како дел од практичната работа, студенти на Институтот за дефектологија и на Отсекот за логопедија при Медицинскиот факултет од Скопје остварија 6 посети на Центарот, на кои имаа можност да се запознаат со активностите, начинот на работа и интерните процедури. Овие посети беа во форма на предавања, а потоа во период од два месеци студентите од Институтот за дефектологија еднаш неделно остваруваа практична работа преку присуство за време на индивидуалната работа со корисниците. Околу 80 студенти учествуваа во посетите. За прв пат, оваа соработка со Институтот за дефектологија беше формализирана со потпишување соодветен договор кон крајот на годината.

1.1. Процена на потребите за користење асистивна технологија

Оваа услуга на Центарот, воведена кон крајот на претходната година, подразбира процена на потребите за користење на асистивна технологија на лица кои не стануваат корисници на Центарот и со кои не се спроведува индивидуална работа во континуитет. Процената се прави со цел препорачување на асистивно решение за домашни услови, во училиште или пак на работно место.

Во текот на 2012, ваква услуга не беше спроведена. Тенденцијата е истата да се промовира и практикува во иднина.

1.2. Индивидуална работа со корисници

Услугите на Центарот за асистивна технологија во 2012 година ги користеа вкупно 45 корисници. Тоа претставува зголемување за околу 20% во споредба со претходната година.

Од нив, 39 корисници редовно, односно континуирано ги користеа услугите на Центарот, а шестмина добија повремена поддршка на нивните специфични потреби како: изработка на училишни или факултетски задачи и проекти, проширување и стекнување на знаења и сл. 19 корисници беа нови и за првпат се запознаа со асистивната технологија и се уверија во придобивките од нејзиното користење. Кон крајот на месец јуни, седуммина корисници ја завршија програмата за работа и престанаа да го посетуваат Центарот.

Во однос на полот, 29 корисници беа од машки (64%) и 16 од женски пол (36%).

Во текот на 2012 година, исто како и во 2011, најбројна беше групата на корисници кои имаат потешкотии во учењето од различна природа. Структурата на корисници според типот на попреченост со кои се соочуваат беше следна:

- 11 корисници со интелектуална попреченост;
- 9 корисници со физичка попреченост;
- 9 корисници со аутизам и аутистичен спектар на однесување;

- 3 корисници со комбинирани потешкотии (кои вклучуваат комбинација на физичка попреченост, оштетување на видот или слухот или интелектуална попреченост); и
- 13 корисници со потешкотии во учењето.

Според возраста, најмалиот корисник на Центарот беше на петгодишна возраст, а најстариот имаше 33 години. Најголем број корисници беа од училишна возраст и поголем дел од нив се вклучени во редовни инклузивни училишта. Групирани во четири главни категории, старосната структура на корисниците беше следна:

- 5 корисници на предучилишна возраст (5 до 6 години);
- 28 корисници на училишна возраст (од 7 до 14 години), од кои 20 беа вклучени во редовни и 8 во посебни училишта;
- 4 младинци односно средношколци (од 14 до 18 години), од кои 2 беа вклучени во редовни и 2 во посебни средни училишта;
- 8 возрасни корисници (над 18 години), од кои: 2 студенти, 1 вработен и 5 невработени корисници.

Во однос на динамиката на посета на центарот, со најголем дел од корисниците се работеше еднаш неделно. Тројца корисници беа вклучени во истражување за следење на ефектите од примената на асистивната технологија и тие го посетуваа центарот два пати неделно. Од друга страна, неколкумина корисници доаѓаа два пати месечно заради потешкотиите во усогласување на училишните термини со работното време на родителите.

Времетраењето на сесиите се движеше од 40 до 60 минути.

Согласно видот на попреченост, возраста, интересите и потребите, за секој корисник беше креиран индивидуален план за работа на компјутер со специфични (индивидуални) цели. Сепак, може да се каже дека при поддршката на корисниците од предучилишна и рана училишна возраст беа користени едукативни игри за подобрување на одредени функции како моторика, визиомоторна координација, когнитивни способности, аудитивна и визуелна перцепција, внимание, говор и комуникација. Беше поддржан и образовниот процес низ употребата на компјутерот во фазата на описменување, стекнување основни математички вештини и изработка на училишни проекти, како алтернативна можност за корисници кои имаат потешкотија во разбирање на училишното градиво. Повозрасните корисници работеа на усвојување вештини за користење стандардни компјутерски програми со прилагоден јазик и стил на објаснување согласно нивните потреби.

Најчесто користен уред во работата со корисниците беше тастатурата со големи копчиња, а на второ место тракболот.

Корисниците изработија неколку списанија на различни теми, како што се „Автомобилизам“, „Нашето тело“, „Македонски ликовни уметници“, кои ги презентираа во училиште пред своите соученици.

1.3. Советодавна работа

Во текот на 2012 година, Центарот за асистивна технологија спроведе советодавна работа со три групи корисници:

Тимот на Центарот поддржа 5 **основни училишта**, кои беа посетувани со цел да се поддржат наставниците за изработка на индивидуални образовни планови и за адаптација на компјутерот кон потребите на учениците со посебни образовни потреби. Три од посетените основни училишта се дел од проектот „Еднаков пристап за еднакви можности“, а останатите две се нови и со нив соработката беше воспоставена во текот на годината.

Соработката со едно од училиштата беше започната на препорака од професор од Институтот за дефектологија, кој упатил еден од наставниците да се обрати до ОП за поддршка за изработка на индивидуален план за работа за ученик со церебрална парализа. На наставникот му беше посочен формат за изработка на индивидуален план, а ученикот стана корисник на услугите на Центарот. Соработката е насочена кон поддршка на ученикот со цел постигнување на подобри училишни резултати и нивно следење.

Советодавната работа со **родители** се спроведуваше континуирано после секоја сесија со корисниците или пак кога родителот имаше потреба од поддршка вклучувајќи и теми кои не ја опфаќаат само асистивната технологија. Најчесто родителите се обраќаат со прашања поврзани со комуникацијата со училиштата и начините за вклучување на нивните деца во образованиот процес.

Центарот во текот на 2012 година, за прв пат, обезбеди совети и консултации на тројца **студенти** од Факултетот за информатички науки и компјутерски инженеринг (ФИНКИ) во Скопје, заинтересирани да изработат студентски проект за асистивна технологија и софтвер. Студентите се обратија до ОП на иницијатива на еден од професорите на факултетот.

Во текот на 2012 година, не беше спроведена советодавна работа со **работодавачи** или професионалци од други институции и организации.

Од друга страна, треба да се истакне дека на препорака на ОП еден од поранешните корисници стана практикант во граѓанската организација „Моја кариера“ што спроведува проект на УСАИД. На истата организација и се обезбедени информации за други корисници кои би можеле да бидат вклучени во нивните активности за обуки и поттикнување на практиканството како начин да се поттикне вработливоста на лицата со попреченост.

1.4. Предизвици и научени лекции

Во текот на 2012 година, тројца корисници имаа можност да ги користат услугите на Центарот два пати неделно (наместо вообичаениот ритам од еднаш неделно). Зголемената фреквенција на сесиите беше утврдена согласно нивните потреби и резултираше со постигнување на позитивни резултати за пократок временски период.

Оваа практика претставува дополнителен чекор во насока на поголема индивидуализација на работата со корисниците. Центарот треба да ја систематизира оваа пракса за да се постигне поголема диференцијација на услугите согласно потребите и можностите на корисниците.

Двајца од корисниците кои имаат оштетување на видот, како пропратна појава на основната попреченост, тешко се снаоѓаат со постоечките едукативни игри. Причината за тоа е несоодветноста на контрастот, за нивни потреби, помеѓу позадината и објектите, како и големината на објектите. За таа цел едукаторите од Центарот самостојно изработуваа задачи за да ги задоволат потребите на корисниците. Соработката со професори и студенти од технички факултети и изработка на нови прилагодени апликации би можело да биде поддршка на овој дел.

Во 2012 година, како и во претходните години од основањето на ОП, Центарот постигнува значајно подобри резултати при поддршката на корисниците во поглед на нивното образование наспроти вработувањето. Ова треба да биде предмет на посебна анализа што ќе резултира со мерки за јакнење на капацитетот на Центарот во оваа насока.

Беа изготвени описи на работните позиции раководител и едукатор во Центарот.

Во наредниот период, Центарот ќе направи ревизија на постојните процедури, системи и формулари, со цел да се подобри квалитетот и ефикасноста на работењето.

2. ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ

Во текот на 2012 година, ОП спроведе шест проекти кои генерално беа насочени кон промовирање на примената на асистивната технологија во различни сфери на општеството. Од нив, три беа нови иницијативи започнати во текот на годината; две беа и комплетирани.

Фокусот и оваа година остана на образованието, односно основното образование. Сепак, ОП делумно успеа да ја зголеми диверзификацијата на сопственото проектно портфиоло, како во поглед на преземените активности, така и во поглед на донаторите од кои добива поддршка.

Заедничка карактеристика на сите проекти е соработката при нивното спроведување со различни релевантни чинители: домашни и странски организации и мрежи, локални и национални институции, медиуми итн. Тоа позитивно влијаеше не само за постигнување подобри и поодржливи ефекти од преземените иницијативи (наспроти вложувањето поголеми напори за координација и комуникација), туку едновременно го зголеми социјалниот капитал на ОП и го подобри кредибилитетот на здружението како доверлив и сериозен партнер.

2.1. Проект за е-пристапно образование

Во 2012 година продолжи успешното спроведување на Проектот за е-пристапно образование, финансиран од УСАИД. ОП поднесе барање до УСАИД за продолжување на проектот и за дополнителни средства во јануари; во април барањето беше позитивно одговорено, со што проектот беше продолжен до јуни 2014 година (наместо првично предвидениот план реализацијата да заврши до јуни 2012 година).

Целта на проектот е да придонесе кон поттикнување на инклузијата и активното учество на учениците со посебни образовни потреби во редовното образование.

Со продолжувањето на проектот се планира да се зголеми бројот на училишта кои користат асистивна технологија од постојните 21 на 30, при што за прв пат ќе биде вклучено и најмалку едно средно училиште.

Проектот се спроведува во соработка со Министерството за образование и наука (МОН) и Бирото за развој на образованието (БРО).

Во текот на февруари, ОП спроведе анкетно истражување за проценка на првичните ефекти од примената на асистивната технологија во опфатените 21 училиште. Наодите потврдија дека воведувањето на асистивната технологија во наставата ја подобрува инклузивноста на воспитно-образовниот процес и ги зголемува можностите за активно вклучување на учениците со посебни образовни потреби.

Во периодот февруари – март беа одржани три регионални тркалезни маси во Скопје (Општина Карпош), Веница и Крушево во соработка со општините и училиштата, кои овозможија размена на идеи, искуства и информации. Вкупно 92 лица учествуваа на тркалезните маси, од кои најголем дел беа претставници на училиштата, но учествуваа и претставници од општините и родители на ученици со попреченост. Тркалезните маси, освен во Крушево, беа медиумски покриени од национални и локални ТВ и радио станици.

Во периодот јануари – март, ОП организираше литературен и ликовен конкурс за учениците од вклучените 21 основно училиште под наслов: „Компјутерот – мојот прозорец кон светот“. На конкурсот, кој имаше инклузивен карактер и беше целосно спроведен преку интернет, учествуваа вкупно 526 ученици со и без попреченост. Тричлена жири-комисија ги избра најуспешните ученички творби, кои беа публикувани во брошура што беше

дистрибуирана до сите 21 училишта. За авторите на наградените творби ОП обезбеди скромни награди – донации од неколку скопски фирми.

Кон крајот на март 2012 година се одржа конференција под наслов „За е – пристапни основни училишта: Асистивна технологија во основното образование во Македонија“ на која беа идентификувани препораки за системско воведување на асистивната технологија во образованието во Македонија. Воведни обраќања имаа претставник од МОН и директорот на Мисијата на УСАИД во Македонија. На конференцијата присуствуваа повеќе од 80 лица од училиштата, образовните институции, МИОА, граѓанскиот сектор, Институтот за дефектологија, родители на ученици со посебни образовни потреби итн.

Во септември ОП ја издаде публикацијата „Асистивна информатичка технологија за поголема инклузивност на образованието: Анализа и препораки“ во која се сумирани успешни приказни, најдобри практики и научени лекции од дотогашниот тек на проектот. Во публикацијата беа поместени препораките утврдени на мартовската конференција и таа беше дистрибуирана до поширок круг образовни и други релевантни институции, граѓански организации, медиуми итн.

На почетокот на октомври ОП организира промоција на активностите предвидени со продолжувањето на проектот. Поздравни обраќања на настанот имаа амбасадорот на САД во Македонија и министерот за образование и наука. Викторија Пенова, ученичка во осмо одделение од Валандово, за прв пат пред поширока публика го сподели нејзиното искуство во користење на асистивна технологија во нејзиното училиште. Настанот беше одлично медиумски покриен.

На барање на БРО, во октомври и ноември ОП одржа три работилници во две посебни основни училишта во Скопје („Д-р Златан Сремац“ и „Иднина“) за можностите за примена на едукативниот софтвер G-Compris во наставата. На работилниците учествуваа вкупно 64 наставници кои исто така имаа можност да се запознаат со некои од најчесто користени асистивни уреди и пристапни софтверски опции.

Паралелно со наведените активности, во текот на втората половина од годината ОП спроведе значајни подготвителни работи за успешно спроведување на активностите во следниот период. Во консултации со МОН и БРО беше изготвен трипартитен меморандум за соработка со којшто ќе се формализира соработката помеѓу ОП и двете институции при спроведувањето на проектот. Непосредно пред крајот на година, текстот на меморандумот беше усогласен (вклучувајќи согласност од УСАИД којшто ќе се потпише како сведок) и неговото потпишување се очекува на почетокот од 2013 година.

Исто така, во втората половина на година, ОП ги исполни своите административни и други обврски кои произлегуваат од договорот за соработка со УСАИД (продолжување на регистрација за ослободување од ДДВ, измена на планот за следење на перформансите за проектот, измена на планот за претставување на проектот во јавноста и сл.). Помеѓу останатото, во соработка со УСАИД беше донесена одлука проектот да го користи називот „Проект за е-пристапно образование“ наместо дотогашниот наслов „Еднаков пристап за еднакви можности“.

Треба да се истакне дека ОП беше посочен како еден од двата позитивни примери на УСАИД ширум светот (заедно со само уште една организација) во пораката упатена од првиот човек на агенцијата до сите нивни претставништва (мисии) по повод Трети декември – Меѓународниот ден на лицата со попреченост.

2.2. Превод и адаптација на асистивна технологија за лицата со попреченост во Македонија

Во март 2012 година, ОП го започна проектот „Превод и адаптација на асистивна технологија за лицата со попреченост во Македонија“, финансиран од Диаконие Австрија и фондацијата ЕРСТЕ и спроведуван во соработка со австриската организација LifeTool. По неколкугодишна соработка, Диаконие Австрија за прв пат обезбеди финансиска поддршка за ОП (од сопствени средства), иако првичното заедничко барање за средства за овој проект поднесено до австриската влада во 2011 година беше одбиено.

Целта на проектот е да се промовира користењето на асистивната технологија во образованието на деца со попреченост. Додадена вредност е зајакнување на капацитетот на ОП за развој на образовни апликации за деца и младинци со попреченост.

Во комуникација со LifeTool, до јули беа завршени подготвителните работи и беа избрани две постоечки образовни програми (софтверски апликации) на австриската организација за локализирање и превод на македонски јазик. Обете програми се наменети за ученици од предучилишна и одделенска настава со или без посебни образовни потреби.

Преводот на македонски јазик на доставените материјали од LifeTool беше завршен до крајот на октомври.

Кон крајот на месецот, тројца претставници од ОП беа во работна посета на LifeTool во Линц, Австрија. Беа уснимени потребните говорни пораки на македонски јазик и беа направени потребните програмерски (софтверски) интервенции за локализација на програмите, вклучувајќи тестирање и корекции. Престојот беше искористен и за размена на искуства и за запознавање на претставниците на ОП со интердисциплинарниот пристап на LifeTool при развивањето на нови образовни софтверски апликации.

На иницијатива на ОП, беше договорено проектот да се прошири и да се обезбеди локализација на двете образовни програми и на албански јазик. До крајот на годината, Диаконие Австрија успеа да обезбеди најголем дел од дополнително потребните средства.

Локализацијата на игрите на албански јазик ќе продолжи во текот на 2013 година, со значително поголемо учество на ОП во процесот врз основа на стекнатите знања и искуства од локализирањето на софтверот на македонски јазик.

2.3. Порака: Отворете ги прозорците кон општина без дискриминација

Во првата половина на 2012 година беше реализиран проектот „Порака: Отворете ги прозорците кон општина без дискриминација“, кој беше одобрен од Британскиот совет кон крајот на 2011 година. Проектот беше спроведен во партнерство со Комисијата за еднакви можности на Општина Карпош и Републичкиот центар за поддршка на лица со интелектуална попреченост – ПОРАКА.

Преку работилници и дебати, учениците од четири основни училишта од Општина Карпош беа запознаени со Законот за спречување и заштита од дискриминација со осврт на половата и дискриминацијата по основ на попреченост, како и со концептот за активно граѓанство. Средношколци од ДСУ „Никола Карев“ ја прикажуваа тематската претстава „Отворени прозорци“, кои самите ја напишаа и подготвија за овој проект. На секој од одржаните настани, претставничка на Министерството за труд и социјална политика (МТСП) ја претстави релевантната законска рамка на полето на дискриминацијата.

Во април беше одржан завршниот настан на кој учениците ги претставија сопствените видувања за дискриминацијата и еднаквоста преку презентации, снимени интервјуа и истражувања, изготвени со поддршка на вклучените организации.

2.4. Get online week

Втора година по ред, ОП беше национален координатор за европската кампања Get online week, чија цел беше да се привлечат нови корисници на компјутери и интернет. За прв пат, спроведувањето на кампањата во земјата беше финансиски поддржано од европската мрежа Telescentre Europe, кадешто ОП се зачлени во февруари 2012 година.

Кампањата беше одржана во последната недела од март и беше насочена кон млади, невработени лица и мали и средни претпријатија.

ОП ја промовира кампањата на конференцијата „За е-пристапни основни училишта: Асистивна технологија во основното образование во Македонија“. Беа одржани презентации на можностите што ги нудат компјутерите, интернетот и асистивната технологија во СОС Детското село и во ОУ „Васил Главинов“ во Скопје. Кампањата и можностите за вклучување во неа беа претставени на пошироката јавност преку медиумски настапи на претставници на ОП.

Како резултат, 1.286 лица ја поддржаа кампањата Get online week во Македонија пополнувајќи го електронскиот бројач на веб-страницата на ОП. За споредба, на сличен начин во кампањата Get online week во 2011 година се вклучија 223 поддржувачи.

2.5. Поблиску до инклузија

Проектот „Поблиску до е-инклузија“, финансиран од компанијата Близу, беше одобрен во декември 2011 и целосно релизиран во јануари 2012 година.

Овој проект овозможи да се подобри квалитетот на услугите на Центарот за асистивна технологија:

Беа целосно опремени две нови компјутерски работни станици со следните елементи: деск-топ компјутер со монитор на допир, пристапно работно столче, тастатура со големи копчиња, пар издвоени кликови, џојстик, и тракбол. За потребите на Центарот беа набавени и печатач во боја и фото-апарат.

Во јануари, во просториите на ОП, беше одржан промотивен настан на кој присуствуваа десетина корисници на услуги на Центарот со нивните семејства и претставници на Близу.

2.6. Поддршка на Центарот за асистивна технологија

Проектот „Поддршка на Центарот за асистивна технологија“ беше спроведен од јули до декември 2012 година, како донација од АД ЕЛЕМ.

Главната компонента на проектот беше финансиска поддршка на Центарот за асистивна технологија, со што се придонесе за подобрување на вештините за користење компјутер и интернет на 36 лица со попреченост (корисници на Центарот во втората половина од годината).

Во текот на декември беше одржана работилница за безбедност на интернет на која учествуваа десет корисници. Кон крајот на месецот беа изработени новогодишни честитки и беше одржана предновогодишна забава за корисниците и нивните родители.

При спроведувањето на проектот беше остварена соработка со ДСУ „Јосип Броз Тито“ од Скопје, кадешто беше одржана информативна средба со ученици и наставници. Дваесет средношколци во неколку наврати го посетија здружението и заедно со корисниците на ОП ги изработија новогодишните честитки.

2.7. Предизвици и научени лекции

Генерално, ОП ги спроведува предвидените активности со добар квалитет, но повремено се соочува со потешкотии да ја одржи навременоста во поглед на планираното. Ова особено е изразено кај поголемите, покомплексни и подолготрајни проекти.

Од една страна, тоа укажува на потребата да се зајакне капацитетот и да се развијат соодветни системи, механизми и процедури за подобро раководење со расположивите човечки и организациски ресурси, вклучувајќи подобрување на организациската структура и прецизни описи на работните позиции. Овој процес беше започнат во 2012 година, со изработка на описи на работните позиции во Центарот за асистивна технологија и треба да продолжи во текот на 2013 година.

Од друга страна, треба да се подобри и капацитетот на вработените за раководење со проектен циклус. Ова доаѓа до израз уште при планирањето што вообичаено се прави на оптимистичка основа. Обемните обврски во поглед на деталното планирање, документирање, известување и администрирање на дел од проектите (пример, Проектот за е-пристапно образование), исто така, одземаат значаен дел од времето и енергијата на вработените. Наспроти забележаниот напредок „низ работа“ и делумно преку некои од обуките, потребни се специфични и целисходни мерки за јакнење на индивидуалниот капацитет на вработените во согласност со потребите на работните позиции.

Во текот на 2012 година е направен значаен напредок во поглед на документирањето на активностите и градењето институционална меморија. Овој развој беше значајно забавен поради технички проблеми со организацискиот сервер. Во иднина треба да се разгледаат можностите што во оваа смисла ги нуди интернетот за чување датотеки (податоци) преку различни сервиси, како на пример cloud computing-от.

Двата поголеми настани на високо ниво во 2012 година покажаа значајно подобрување на капацитетот на ОП за организирање настани. Вклучувањето корисници во настаните се покажа особено позитивно за поттикнување на интересот на медиумите.

3. СОРАБОТКА, ОДНОСИ СО ЈАВНОСТ И ОДРЖЛИВОСТ

3.1. Соработка

Соработката и партнерството остана еден од клучните принципи на работа на ОП. Се чини дека се повеќе надворешни чинители во здружението препознаваат доверлив, сигурен и сериозен партнер за соработка.

Во текот на 2012 година, здружението ја продлабочи соработката со некои од постојните соработници, но започна соработка и со нови.

3.1.1. Домашни институции и организации

Клучни институции со кои ОП ја продолжи и продлабочи соработката беа: МОН, БРО и Министерството за информатичко општество и администрација (МИОА). Челниците и високи претставници на овие институции зеда учество во настани организирани од ОП и дадоа придонес во една од објавените публикации. На иницијатива на БРО, здружението, надвор од своите проектни планови, одржа три работилници за наставниците на ПОУ „Иднина“ и ПОУ „Златан Сремац“ за примена на едукативниот пакет GCompris во наставата. На барање на МИОА, ОП се вклучи во ревизијата на преводот на меѓународните стандарди за веб-пристапност со свои препораки.

Соработка со МОН и БРО резултира со изработка на Меморандум за соработка и разбирање за формализирање на соработката во Проектот за е-пристапно образование.

ОП оствари соработка со широк круг домашни организации:

Здружението „Конект“ посредуваше за остварување на донациите од Близу и од АД ЕЛЕМ. Преку истата организација, ОП е дел од работната група за измена на Законот за донации и спонзорства во јавните дејности.

Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС) обезбеди можност за вклучување во обуки и јавни настани поврзани со учеството на јавноста и на граѓанскиот сектор во подготовката на закони и јавни политики.

ОП ја продолжи соработката со Првата детска амбасада во светот „Меѓаши“ и активно учествуваше во подготовката на „Алтернативниот извештај за правата на децата“, што го изготвуваат 14 граѓански организации – членки на Националната коалиција за правата на детето.

Соработка беше остварена и со следните организации: Проектот за основно образование на УСАИД, Младинската мрежа за стекнување вештини за вработување – YES на УСАИД, Центарот за неформално образование – Триголник, Хера, Сојузот на дефектолози, Фондацијата Метаморфозис, Моја кариера, Универзитетот Трето доба, СОС Детско село, Полио плус, ПОРАКА и др.

Исто така, Претставници на ОП учествуваа како воведничари или учесници на повеќе конференции и други настани на домашни граѓански организации или институции.

3.1.2. Странски институции и организации

Клучни странски соработници на ОП беа: УСАИД, Диаконие Австрија, Telecentre Europe и ЕАСПД (European Association of Service Providers for Persons with Disabilities).

Освен како финансиски поддржувач, соработката со УСАИД опфати директна вклученост на агенцијата во подготовката и спроведувањето на дел од проектните активности. Поддршката од УСАИД е особено значајна за остварената позитивна соработка со националните образовни институции. Исто така, УСАИД овозможи учество на неколку обуки и настани за јакнење на капацитетот на претставници на ОП.

Соработката со Диаконие Австрија, надвор од заедничкиот проект, вклучува членство во мрежа на партнерски организации од Југоисточна Европа, Блискиот Исток и Африка. Трета година по ред, претставници на ОП зедоа учество на годишниот партнерски состанок во Виена. Освен размената на искуства и информации, овие контакти веќе резултираа во заедничка апликација за средства со една од партнерските организации; две апликации со партнерски организации се најавени за почетокот на 2013 година.

Во февруари 2012 година, ОП стана полноправен член на Telecentre Europe. Од оваа мрежа постојано се добиваат информации поврзани со процесот на е-инклузија на европско ниво. Соработката кулминира во периодот на спроведување на европската кампања Get online week (за детали види: 2.4).

Во рамките на ЕАСПД, претседателката Лидија Крстевска Дојчиновска стана член на мрежата за инклузивно образование во рамките на ЕАСПД наречена “Pathways to inclusion” (p2i). Таа присуствуваше на конференцијата во Будимпешта на тема „Инклузивно образование и учење: Предизвици и можности“ во септември. ОП е член на Групата за асистивна технологија (Interest group on ICT) во ЕАСПД и е една од петте организации-членки на управувачкиот комитет, заедно организации од Италија, Финска, Данска и Велика Британија.

3.1.3. Бизнис-сектор

Во текот на 2012 година, организацијата не презеде конкретни активности за анимирање и поголема соработка со бизнис секторот. Главна причина за ова беше недостатокот на капацитет на здружението, во прв ред во поглед на расположивото време на вработените, но и поради недоволните специфични знаења и вештини.

Како исклучок, ОП успеа да обезбеди скромни материјални донации од неколку фирми за една од проектните активности (конкурс во Проектот за е-пристапно образование; види 2.1 за детали) и новогодишни пакетчиња за корисниците од фирмата Марс Инкорпорејтед (веќе четврта година по ред).

Двата примери на поддршка од бизнис-секторот беа врз основа на јавни повици на компаниите за поддршка на граѓански организации: АД ЕЛЕМ обезбеди финансиска поддршка (види 2.6 за детали), а корпорацијата Мајкрософт на ОП му додели лиценци за сопствените софтверски производи во вкупна пазарна вредност од над 70 илјади долари.

3.2. Односи со јавност

Целта на односите со јавноста е да се зголеми видливоста на ОП кај целните групи и кај општата јавност.

3.2.1. Организациски информатор „Поглед одвнатре“

Информаторот „Поглед одвнатре“, којшто содржи информации за тековните активности на ОП, продолжи да се издава со тримесечна динамика (по исклучок, изданието предвидено за септември беше објавено во октомври). Беа издадени четири броја во 2012 г.

Од секој информатор беа испечатени по 75 копии на македонски и по 25 на англиски јазик наменети за корисниците и посетители на здружението и на настаните организирани од ОП. Секое издание беше објавувано на веб-страницата на здружението и дистрибуирано преку електронска пошта на повеќе од 600 адреси на граѓански организации, државни институции, основни училишта, медиуми, дипломатски претставништва, поединци и др.

3.2.2. Веб-страница и социјални медиуми

Веб-страницата на ОП беше активна и редовно ажурирана. Во текот на годината, беа поставени 35 вести и 8 публикации кои можеа слободно да се преземаат. Вкупно беа

забележани 9.368 посети на македонската верзија и 9.351 на англиската верзија на веб-страницата (или вкупно 18,719 посети).

Со цел да се обезбеди поголема видливост на активностите на здружението, содржините објавени на веб-страницата беа споделувани на социјалните медиуми Facebook и Youtube. Редовно беше ажурирана страницата на ОП на Facebook што на крајот од годината ја следеа 1,255 лица. Кон крајот на годината, ОП отвори профил и на Twitter, што како медиум се очекува поинтензивно да биде користен во 2013 година.

3.2.3. Настани

Надвор од настаните реализирани во рамките на проектите спроведени во текот на годината, ОП организира уште три јавни настани:

Во јануари беше одржано предавање на тема асистивна технологија пред околу педесетина членови на здружението Универзитет Трето доба.

Во јули, во хотелот „Континентал“ беше одржана прес-конференција за промоција на резултатите од кампањата „Вработување за сите“ насочена кон поддршка на вработување на млади лица со попреченост. Кампањата беше практичен дел од обуката за застапување и лобирање што ја обезбеди Центарот за неформално образование – Триаголник. ОП, заедно со Полио Плус и Здружението на студенти и младинци со попреченост изработи брошура, во соработка со Министерството за труд и социјална политика, и беше координатор на пресот.

Во декември беше одржана информативна средба во ДСУ „Јосип Броз Тито“ од Скопје, на која заинтересираните ученици и наставници имаат можност да се запознаат со активностите на здружението и со асистивната технологија, воопшто.

3.2.4. Односи со медиумите

Во 2012 година, ОП продолжи да ги негува веќе воспоставените и да воспоставува нови односи со националните и локалните медиуми. Како и претходните години, здружението имаше подобра соработка со електронските медиуми (телевизии, радија и интернет-медиуми) одошто печатените.

Прес соопштенија

Во текот на годината, ОП испрати седум соопштенија за медиуми, кои се однесуваа на:

- донацијата од компанијата „Близу“ (јануари);
- секоја од трите регионални тркалезни маси во рамки на Проектот за е-пристапно образование (февруари и март);
- националната конференција „За е-пристапни основни училишта: Асистивна технологија во основното образование во Македонија“ (март);
- промоцијата на продолжувањето на Проектот за е-пристапно образование (октомври); и
- новогодишната забава за корисниците на центарот (декември).

„Отворете ги прозорците“ во медиумите

Во текот на 2012 година беа остварени вкупно 53 појавувања во домашните медиуми, од кои: 20 на телевизија, 7 кај новински агенции, 3 во весници, 2 на радио, а останатите 21 појавување се на веб-портали или на интернет станици на институции или организации. Најголем дел од појавувањата се на национални медиуми; само 6 се на локални.

Застапеноста во медиумите е најфреквентна во времето на реализација на настани во рамките на Проектот за е-пристапно образование: тркалезните маси (10), националната конференција (9) и промоцијата на продолжувањето на проектот (14). Треба да се истакне дека

на овие настани редовно учествуваа високи претставници на национални и локални институции, УСАИД и/или Амбасадата на САД во Македонија.

Преглед на појавување во медиумите во 2012 година									
Електронски медиуми				Печатен медиум	Бр.	Новински агенции	Бр.	Интернет портали	Бр.
Телевизии	Бр.	Радио	Бр.						
МТВ	3	Студенско радио	1	Магазин „Наше бебе“	3	МИА	5	Иди види	2
Канал 5	2	Македонско радио	1			Макфакс	1	Без пардон	2
Алфа	6					Нет прес	1	Курир	2
Алсат	1							Максим	2
Сител	1							Факултети	1
Македонија 24	1							Скај	1
24 Вести	1							Охрид прес	2
МТМ	1							Охрид скај	2
Прес 24	2							Лимбо	1
ТВ Кочани	1							Центар њуз	1
Канал 8	1							Други	5
Вкупно:	20	Вкупно:	2	Вкупно:	3	Вкупно:	7	Вкупно:	21
Секупно: 53									

Претставници на ОП остварија неколку гостувања во телевизиските програми, особено во утринските програми на Македонската телевизија, Канал 5 и Алфа ТВ. Радмила Стојковска Алексова гостуваше во емисијата „Во прво лице“ на Алфа ТВ, заедно со Оливера Савеска, мајка на корисничка на ОП. Маргарита Гулевска даде изјава во врска со законот за донации и спонзоратва во емисијата „Нуклеус на промени“ на Алфа ТВ.

Во просториите на здружението беа снимени два прилози: едниот за магазинот „Наше бебе“ на Алсат ТВ, а вториот за Македонската телевизија.

3.3. Одржливост

Како и во претходните години, основен извор на финансирање на ОП беа донациите по основ на проекти. Се очекува состојбата да остане непроменета и во наредниот среднорочен период. Ова треба сериозно да биде земено предвид во процесот на стратегиско планирање на почетокот од 2013 година.

Во 2012 година, учеството на средствата од УСАИД во вкупниот буџет на организацијата остана исклучително високо, наспроти намалувањето во однос на претходната година: 76,3% во 2012 наспроти 94,8% во 2011 година. Значајна диверзификација на проектното и донаторското портфолио може да се очекува доколку ОП обезбеди пристап до европските фондови. За таа цел, здружението треба да го искористи својот социјален капитал, особено соработката со странските партнерси како Диаконие Австрија (и нејзините партнерски организации), Telecenter Europe и EASPD. Всушност, првите чекори во таа насока беа веќе направени во текот на 2012 година.

Истовремено, ОП треба да ги разгледа и искористи сите можности за продлабочување на соработката со јавниот и бизнис секторот во насока на обезбедување дополнителна финансиска и материјална поддршка.

3.3.1. Пријави за средства

Во текот на 2012 година беа поднесени 9 пријави за средства (сите за грантови). Од нив, 3 беа одобрени, 2 беа одбиени, додека оценката на 4 пријави сеуште е во тек:

Преглед на поднесени апликации во 2012 година			
Донатор	Одобрени	Одбиени	Во тек
УСАИД	1		
АД ЕЛЕМ	1		
Европски фондови - ЕИДХР		1	
Национална агенција за европски обр. програми и мобилност	1		
Schueller Helfen Leben (Германија)		1	
Австралиска амбасада во Македонија (Белград, Србија)			1
Европски фондови - ИПА			1
Вишеградска група V4			1
УСАИД (како партнер на мрежата YES)			1
Вкупно:	3	2	4

Значајно е да се истакне дека ОП за прв пат поднесе две апликации за европски фондови во улога на носител, од кои едната, како што е наведено, беше одбиена. ОП го побара од Делегацијата на Европската Унија во Скопје и го доби деталниот извештај за оценка на поднесениот проект и ги искористи сознанијата при подготовката на пријавата за ИПА средства. Оценувањето на втората апликација е сеуште во тек.

ОП за прв пат се обрати до Националната агенција за европски образовни програми и мобилност и доби средства за учество на една наставничка од основно училиште од Битола на меѓународен стручен собир во Жилина, Словачка. Оваа позитивна почетна соработка со Националната агенција треба да биде надградена во иднина, особено во насока на обезбедување поддршка на стручниот развој на персоналот на ОП.

Половина од апликациите беа поднесени во партнерство со организации од земјата и странство, како на пр. Сојуз на дефектолози, ЕХО од Нови Сад, Младинската мрежа за стекнување вештини за вработување – YES на УСАИД итн.

Дополнително, ОП се пријави за следните награди: Награда за социјална интеграција на Фондацијата ЕРСТЕ и Проектни награди за 2013 на Светскиот самит на информатичко општество. Оценката на пријавите е сеуште во тек.

4. ОРГАНИЗАЦИЈА

4.1. Стратегија, управување и раководење

Трета година по ред, ОП нема усвоено среднорочен стратегиски план. Ваков план ќе биде подготвен на почетокот од 2013 година.

Собранието на ОП одржа една седница во февруари 2012 година на која расправаше и ги усвои следните документи: Годишен извештај за 2011 година, вклучувајќи ја завршната сметка; нов Статут усогласен со Законот за здруженија и фондации од 2010 година и План за работа во 2012 година. Исто така, Собранието повторно ја избра Лидија Крстевска Дојчиновска за претседател на здружението, изврши реизбор на Билјана Маневска и Златко Бошковиќ за членови на Управниот одбор и го избра Тони Бачваровски за член на Управниот одбор на местото на местото на Наташа Чичевска Јовановска, која ја напушти оваа позиција по истекот на нејзиниот мандат.

Управниот одбор одржа една седница во февруари 2012 година на која ги разгледа следните документи: Годишен извештај за 2011 година, вклучувајќи ја завршната сметка; нов Статут усогласен со Законот за здруженија и фондации од 2010 година и План за работа во 2012 година. Одборот даде препорака за усвојување на овие документи до Собранието.

Извршната канцеларија во текот на година одржуваше координативни состаноци. Кон крајот на годината, извршната канцеларија ги формализира овие состаноци, воведе неделна динамика на нивното одржување и започна да изготвува записници. Вкупно беа одржани пет вакви формални состаноци. Оваа практика ќе продолжи и во иднина.

4.2. Извршна канцеларија

4.2.1. Персонал

На крајот на 2012 година, во ОП работеа 8 вработени, од кои 6 на полно работно време и 2 на половина работно време.

Во јуни, на позицијата информатичар беше вработена Олга Самарциќ Јанкова на местото од Андреј Петров, кој на сопствено барање ја напушти организацијата.

Во октомври беа вработени двајца дефектолози на половина работно време: Марија Велиновска и Александра Спасовска, на работните позиции едукатори во Центарот за асистивна технологија.

4.2.2. Развој на персоналот

Маргарита Гулевска во јануари, учествуваше на обука за меѓукултурна комуникација и менаџирање на проекти во Букурешт, Романија, организирана од Британскиот совет.

Во првата половина на 2012 година, Радмила Стојковска Алексова, Магдалена Димкова и Маргарита Гулевска учествуваа на последните два од шесте модули од Обуката за застапување и лобирање, организирана од страна на Центарот за неформално образование – Триаголник. Темите на модулите беа Пишување предлог политика и Односи со јавност и социјален маркетинг.

Радмила Стојковска Алексова учествуваше на обука за евалуација организирана од УСАИД во септември.

Владимир Лазовски учествуваше на напредна обука за учество на јавноста во подготовката на закони и јавни политики, организирана од МЦМС во ноември.

Габриела Алексова учествуваше на обука за проценка на влијанието на регулативата и за користење на ЕНЕР (Единствен национален електронски регистар на прописи), организирана од МИОА во ноември.

Габриела Алексова учествуваше на работилницата за финансиски менаџмент, организирана од УСАИД во ноември.

Магдалена Димкова и Радмила Стојковска Алексова учествуваа со свои излагања на стручните дефектолошки собири во Струмица (мај) и во Шабац, Србија (декември).

Во текот на стратешкото планирање што ќе се одржи на почетокот од 2013 година ќе се дискутира за потребата од подобрување на системите и процедурите за развој на персоналот и за подобрување на механизмите за следење на развојот.

4.3. Системи и процедури

Во 2012 година, Собранието на ОП усвои нов Статут. Со новиот Статут главно беа направени усогласувања со Законот за здруженија и фондации (Службен весник на РМ 52/2010). Решението за пререгистрација беше добиено од страна на Централниот регистар на Република Македонија на 06.04.2012 година.

Во текот на 2012 година беше изготвен нов опис на работните места раководител и едукатор во Центарот за асистивна технологија.

Потребата за дополнителни измени на системите и процедурите на организација ќе биде предмет на посебна анализа на почетокот од 2013 година.

4.4. Планирање, известување, набљудување и оценка

Основни планови за работењето на ОП се деталните описи на проектите. Како и во претходните години, организацијата не изготвуваше оперативни или други планови.

Известувањето, исто така, е на проектна основа и главно е во насока на исполнување на преземените обврски кон донаторите. Најдетално беше известувањето кон УСАИД, поради договорните обврски на ОП, но и детално разработените планови и документи за следење (набљудување) на прогресот на проектот.

Организацијата не спроведе надворешна или внатрешна организациска или проектна оценка. Сепак, во текот на 2012 година, преку анкета и дискусии со вклучените партнерски училишта беше направена своевидна оценка на постигнувањата на Проектот за е-пристапно образование. Исто така, Центарот за асистивна технологија, во рамките на своите редовни активности, спроведува оценки на постигнувањата на секој корисник во споредба со зацртаниот индивидуален план за работа.

Организацијата не спроведува надворешна ревизија на финансиското работење. За прв пат, надворешна проектна финансиска ревизија ќе биде спроведена во текот на 2013 година за проектот „Превод и адаптација на асистивна технологија за лицата со попреченост во Македонија“ (станува збор за договорна обврска).

5. ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ

Во текот на 2012 година, ОП реализира вкупен буџет од 4.087.861 денари, што претставува намалување за 25,4% од претходната 2011 година (намалувањето главно се должи на фактот дека во 2011 година беше извршена голема еднократна набавка на опрема за дистрибуција во основните училишта).

Билансот на состојба за 2012 година е прикажан во следната табела:

Опис	Износ (во МКД)
1. Вкупно приходи:	4.843.816,50
1.1. Приходи по проекти	4,319,959.50
УСАИД	3.162.854,00
АД ЕЛЕМ	300.000,00
Диаконие Австрија	659.726,50
Телецентар Европа	153.375,00
Национална агенција за европски образовни програми и мобилност	44.004,00
1.2. Други приходи	523.857,00
Касички за донации	4.137,00
Донации од индивидуалци	12.000,00
Приходи од камати	566,00
Пренос од 2011 година	507.154,00
2. Расходи	4.087.861,00
Биланс (1-2):	755.955,50

Прегледот на расходите во 2012 година е прикажан во табелата подолу:

Опис	Износ во МКД
1. Персонал	2.551.209,00
Извршен директор/Претседател - плата со придонеси	577.483,00
Информатичар - плата со придонеси	273.018,00
Дефектолог/Координатор на Центарот - плата со придонеси	426.628,00
Дефектолог - плата со придонеси	407.366,00
Асистент на програма- плата со придонеси	348.516,00
Финансиски и административен менаџер - плата со придонеси	441.590,00
Дефектолог - плата со придонеси (скратено работно време)	76.608,00
2. Тековни трошоци	827.393,50
Фиксен телефон	6.534,00
Мобилен телефон	78.228,50
Интернет	3.920,00
Струја, вода, парно	91.392,00
Банкарски провизии	29.126,00
Наем и одржување на канцеларија	410.892,00
Канцелариски материјали	117.908,00
Надворешен сметководител	41.450,00
Пошта	3.042,00
Членарини	22.189,00
Други административни трошоци	22.712,00
3. Промоција	25.345,00
Информатор	25.345,00

Опис	Износ во МКД
4. Програмски активности	482.651,50
4.1. Проект за е-пристапно образование	285.768,00
Наем на сала за настан	52.076,50
Материјали за учесници на настан	9.885,00
Симултан превод на настан	5.418,50
Превоз на обучувачи	17.250,00
Подготовка на прашалник за училишта	4.800,00
Дизајн и техничка поддршка за конкурс	21.500,00
Патни трошоци за учесници	5.889,00
Авионски билети - Србија	15.690,00
Патни трошоци - Србија	8.259,00
Печатење на публикации	145.000,00
4.2. Превод и адаптација на асистивна технологија за лицата со попреченост во Македонија	105.464,00
Хотелско сместување за во Австрија	39.877,50
Дневници за службено патување и патни трошоци	65.586,50
4.3. Отворете ги прозорците кон општина без дискриминација	35.000,00
Освежување за учесници	35.000,00
4.4. Обука за наставници во Жилина (Словачка)	56.419,50
Авионски билети	29.935,00
Патни трошоци	12.670,50
Котизација за обука во странство	13.814,00
5. Опрема	42.943,00
Одржување/надградување на Центарот за асистивна технологија	42.943,00
6. Патувања	156.319,00
Локален транспорт	90.103,00
Локален транспорт	30.730,50
Трошоци за одржување на службено возило	38.446,00
Патни трошоци	4.459,50
Регистрација на службено возило	3.825,00
Осигурување на службено возило	12.642,00
Патни трошоци во странство	66.216,00
Авионски билети	66.216,00
Обуки	2.000,00
Локални обуки	2.000,00
Вкупно расходи (1+2+3+4+5+6):	4.087.861,00

6. ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

1. Во 2012 година, „Отворете ги прозорците“ постигна добри резултати и како сервисна служба и во смисла на спроведување на планираните проекти.

Здружението го задржа и во одредени сегменти го подобри квалитетот на работењето; остануваат потешкотиите врзани за навременоста.

2. Обезбедувањето нов грант од УСАИД за две години и за 50% поголем од претходниот е клучна придобивка од работењето во 2012 година.

УСАИД покажува задоволство од соработката со ОП, што е одлична референца за во иднина. Тоа, исто така, нуди можност за интензивно организациско јакнење и дава основа за аплицирање за грантови кои бараат задолжително финансиско учество на барателот.

Одреден ризик е продолжителната висока зависност од само еден донатор.

3. ОП го збогати сопствениот социјален капитал во земјата и во странство, но треба да вложи дополнителни напори за натамошно подобрување.

Здружението продолжува да биде препознавано како доверлив, сигурен и сериозен партнер за соработка.

ОП треба да развива иницијативи за ефектуирање на можностите кои произлегуваат од зачленувањето во Telescentre Europe и интензивирањето на соработката со Диаконие Австрија.

На домашен план, ОП значително ја подобри соработка со МОН, БРО и МИОА. Овие односи треба да бидат развивани во иднина, вклучувајќи заеднички проекти.

ОП треба да изнајде начини за поголемо вклучување на членовите на Управниот одбор и на Собранието, како и на корисниците и нивните родители во организациското работење.

4. Проектното финансирање се очекува да биде клучниот извор за финансирање и одржливост на ОП.

Се чини дека фондовите на ЕУ ќе бидат главниот извор на финансирање на граѓанскиот сектор во Македонија на среден рок. Ова треба да биде земено предвид во процесите на организациско јакнење и на личен развој на вработените.

Паралелно, ОП треба да ги истражува можностите за обезбедување поддршка од државата, бизнис секторот, индивидуални донации, членарини, економска дејност итн.

5. ОП треба да донесе среднорочен стратемски план на почетокот од 2013 година.

Стратемскиот план треба да се донесе на партиципативна основа, со учество на вработените, членовите на управните органи, како и преставници на клучните чинители со кои ОП соработува. Заради објективност, да се ангажира надворешен фацилитатор на процесот.

6. ОП треба да воспостави нови и да ги подобри постојните интерни системи, процедури и механизми.

Промените треба да бидат направени со цел да се зајакне организацискиот капацитет, но на начин што ќе ја задржи флексибилноста и адаптибилноста на здружението.

Опсегот на промените треба да биде предмет на широка и партиципативна внатрешна анализа на почетокот од 2013 година. Во оваа анализа треба да бидат вклучени и

специфичните системи, процедури и механизми на Центарот за асистивна технологија кои се однесуваат на улогата на ОП како сервисна служба.

7. ОП треба понатаму да ги јакне активностите за односи со јавност.

Изградените односи со електронските медиуми треба да се одржуваат и зајакнат. Истовремено, ОП треба значително да ги подобри односите со печатените медиуми.

Здружението треба да најде креативни начини за искористување на социјалните медиуми за двонасочна комуникација со своите соработници, поддржувачи и општата јавност.

Веб-страницата на ОП треба да се подобри и јасно да ја изразува посветеноста на здружението за промовирање на концептот за е-пристапност. Содржините треба да продолжат да бидат достапни најмалку на македонски и англиски јазик.

8. ОП треба да вложи напори да обезбеди средства за надворешни организациски и проектни оценки и за надворешни ревизии на финансиското работење.

Надворешните оценки и ревизии се можности за учење и организациско јакнење. Оттука, нивното спроведување е пред сè организациски интерес на ОП.

Скопје, 21.02.2013 година

Владимир Лазовски
Извршен директор